

Het *Maandblad* durft niet *uitspreken* wat het van het optreden van dien arts *denkt*. De inspecteur der volksgezondheid OOSTERBAAN werd immers veroordeeld, omdat hij *in het algemeen belang* omtrent VAN GRAFHORST gezegd had, wat — als de rechter niet zoo ijverig waakte voor de eer van zulke lieden — ieder weldenkend mensch van hem zou hebben gezegd. Maar als er *geen* rechters in Nederland waren... dan zou men van dien HOOFTMAN nog heel wat erger dingen kunnen zeggen dan van VAN GRAFHORST.

Wij vernemen, dat HOOFTMAN nog jong is. Verbetering is dus nog mogelijk. Hij bedenke slechts, waarheen de weg, dien hij heeft ingeslagen, onvermijdelijk voert: het knechtschap bij een somnambule of zoo iets. Toen hij studeerde, moet hij zich toch een andere toekomst hebben gedacht.

PERSOONSNAMEN IN DE ZIEKTEKUNDE. — In de *Deutsche med. Wochenschr.* bepleit SCHÜLE het afschaffen van de namen van vijandelijke buitenlanders (WIDAL, MAC BURNEY, BABINSKY), die in de ziektekunde voorkomen. Immers, de vijand wil niets meer van WEIL en RÖNTGEN hooren. Daarentegen beveelt hij aan, met gerechtvaardigden trots vast te houden aan de namen van ERB, FRIEDREICH, GERHARDT, GMELIN enz..

Als uit deze wederzijdsche uitbanning kon voortvloeien een „redelijke zuivering” van de taal der geneeskunst, zou het nog zoo erg niet zijn. Reeds vóór jaren heeft RÉVERDIN op geestige wijze het misbruik gehekeld, dat van persoonsnamen wordt gemaakt. Vooral de artsen der algemeene praktijk worden erdoor verbijsterd. Want de grootste geheugenkunstenaar onder hen is niet bij machte, de beteekenis van al de namen te onthouden, die iedere specialist voor *zijn* onderdeel gemakkelijk kan onthouden — althans als de lijst niet nog langer wordt. 's Morgens heeft de dokter consult met een oorarts, en verneemt van hem, dat zijn patiënt een negatieven Jansen en een positieven Pietersen heeft. Geloovig hoort hij het aan. Maar omtrent een zenuwlijder wordt hem nu 's middags verteld, dat deze een duidelijken Gerritsen heeft, dat de reflex van Klaassen ontbreekt, en dat derhalve de diagnose luidt: ziekte van Willemsen, type-Bramsen. Nu is hij overtuigd, dat hij een weetniet is, een resultaat intusschen, waartoe SOCRATES zonder zooveel omhaal is gekomen.

Laat men toch aan de verschijnselen en ziekten zoodanige namen geven, dat men eruit verneemt, wat er te zien is of welke deelen zijn aangedaan. De namen, die eeuwewiging verdienen, komen toch wel aan hun recht. En als men ertoe kon besluiten, ook wat minder „typen”, „syndromen” en „ziekten” op de lijst te plaatsen, zoodra de verschijnselen bij een patiënt afwijken van die van een reeds bekend ziektebeeld, zou velen een dienst worden bewezen, terwijl niet één patiënt eronder zou lijden,

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE RADIO-ACTIVITEIT DER ROCKANJE-MODDER.

In verband met de onlangs verschenen mededeeling van dr. BLAAUW en mij over de radio-activiteit van het meertje van Rockanje, en daarop betrekking hebbende artikelen in dit *Tijdschrift*, het volgende:

De eischen, die aan de hier betreffende onderzoekingen moeten worden gesteld, zijn waarlijk niet, zooals o. a. de heer REIJS meent, zoo gering te schatten, tenzij juist aan de betrouwbaarheid van het onderzoek wordt afbreuk gedaan. Wel is het een eenvoudige zaak radio-activiteit aan te toonen, wanneer het sterke praeparaten geldt, waarvoor zelfs een famelijk ongevoelige electroscoop geheel voldoende is of een fotografische opname van korten duur. Geheel anders wordt het echter, wanneer het betreft zulke *geringe* hoeveelheden radium quantitatief te bepalen, als voorkomen in de bekende „fango”; daarbij kan vooreerst niet nauwkeurig genoeg worden zorggedragen besmetting te voorkomen, afkomstig van sterk radio-actieve praeparaten. Als zich slechts een weinig radiumzout in het vertrek bevindt, open aan de lucht, ontsnapt daaruit emanatie, waarvan de omzettingsproducten (vaste stoffen) worden teruggevonden op de omringende lichamen en aan deze tijdelijke radio-

activiteit verleen. Bij fijne radio-actieve metingen moet men dan ook de lokalen, waar de praeparaten worden behandeld, streng gescheiden houden van de ruimten, waar de eigenlijke metingen plaatsvinden en nauwlettend zorgdragen, dat noch kleeding, handen, tangen enz. oorzaak kunnen worden van onbetrouwbare uitkomsten. Bij mijn onderzoek, waarbij ik over verscheidene ruime lokalen kon beschikken, werd dan ook in bovengenoemd opzicht met haast overdreven nauwkeurigheid tewerkgegaan, en tevens gezorgd, dat ook besmetting der modder onderling of met de fango, waarvoor kans bestaat door het poederen en stuiven, zorgvuldig werd vermeden. Afgezien hiervan, kunnen ook de elektrische metingen op zich zelf beschouwd bron zijn van menige fout; ongevoelige toestellen, zooals bijv. de WILSON-electroscoop en de gebruikelijke fontaktoscoop, zou ik om verschillende redenen voor de hier betreffende metingen niet aanbevelingswaardig achten. Ten slotte zij hierover gezegd, dat in fijn electro-statisch werk fouten slechts kunnen worden vermeden door personen, die in dit opzicht over jarenlange ervaring beschikken.

Wat nu het materiaal betreft, dat dr. BLAAUW en mij ten dienste stond (eerstgenoemde had het geologisch-botanisch gedeelte van het werk op zich genomen), dit was wel zeer omvangrijk. Ons eerste onderzoek betrof nl. 12 monsters, afkomstig uit de boring door dr. BLAAUW ondernomen, vervolgens 7 vergelijkings-monsters uit den omtrek van het meertje, en 3 monsters van de plaatsen, waarvan dr. BÜCHNER zelf in 1913 zijn monsters betrokken heeft. Na een hiermede verkregen negatieven uitslag hebben dr. BLAAUW en ik tezamen nog een 48-tal monsters geboord, en wel zooveel mogelijk op plaatsen, waarvan werd beweerd, dat deze radio-actief zouden zijn. Het is dan ook geheel onjuist, hetgeen men in een beschouwing over de badinrichting Walesteyn kan lezen in de November-aflevering 1917 van het *Tijdschrift voor Sociale Hygiene*, waarbij ons onderzoek terloops wordt genoemd, als zouden in Groningen slechts monsters zijn onderzocht, waarvan de directie zeer goed wist, dat de betreffende plaatsen weinig actief waren en waaraan dan ook de door ons verkregen negatieve uitkomsten zouden zijn toe te schrijven. Deze tweede reeks van proefnemingen leidde eveneens tot een ondubbelzinnig negatieven uitslag; ook waar voor een deel der genomen monsters twee geheel verschillende electrometrische meetmethoden zijn toegepast, werden volkomen overeenstemmende waarden verkregen.

Laat ik hieraan toevoegen, dat deze einduitkomsten ook nog langs anderen weg werden gesteund door de uitkomst, die prof. HAGA verkreeg met diens fotografische opnamen van enkele der monsters: hierbij bleek o. a., dat fango op een zeer gevoelige fotografische plaat in 19 dagen nog slechts zulk een zwakke werking geeft, dat deze wel op de plaat zelf te zien is, maar niet op een afdruk reproduceerbaar. Ook werd na één week expositietijd met door den heer REIJS verstrekte Rockanje-modder volstrekt geen werking op de fotografische plaat verkregen; dit is dus wel geheel in strijd met het op bldz. 10 der Rora-brochure voorkomende radiogram.

Wat de uitkomsten van dr. BÜCHNER betreft, deze deelde mij tijdens mijn onderzoek mede, dat hij van mijn afwijkende waarden geen opheldering kon geven; intusschen heb ik aan dr. BÜCHNER op diens verzoek in October 1917 vijf der door ons verzamelde monsters toegezonden, waarvan wij de uitkomsten met belangstelling tegemoetziën.

Ten slotte meenen wij, zoowel op grond van ons boven vermeld 1½-jarig onderzoek, als van het fotografisch onderzoek van prof. HAGA, dat hiermede voldoende bewezen is, dat het meertje van Rockanje geen radio-activiteit van beteekenis bezit.

Groningen, 30 Januari 1918.

H. J. FOLMER.

WAARSCHUWING.

Dezer dagen maakte ik kennis met een eigenaardig staaltje van oplichterij, dat ik den lezers van ons *Tijdschrift* niet wil onthouden.

Op mijn spreekuur vervoegde zich een lijdend uitziend man, 29 jaren oud, die een beschaafden indruk maakte, vergezeld door een (zijn?) vrouw. „Hij had den eersten den besten dokter in de buurt opgezocht om onmiddellijk het noodige geneesmiddel